

3. A magyarörmények történelme:

Örmények a Kárpát-medencében

Az újkor előtt

Az örmények szórványos jelenlétét már ókori források is bizonyítják. Kr.u. 173-ban Aurelianus császár nyugat-arméniai légiójával győzött a Garam mellett a kvádok ellen. A Kézai és a Thuróczy krónikák szerint honfoglaló eleinkkel is jöttek örmények a Kárpát-medencébe. II. Endre magyar király keresztes hadjárata során Örményországban járt, s András fiát majdnem meg is házasította II. Levon örmény király Zabel nevű lányával. Amikor a II. Endre hazatért, elképzelhető, hogy vele tartott egy kisebb örmény kolónia, akik aztán Esztergomban telepedhettek le (illetve csatlakozhattak a már itt élő örményekhez), az ő jelenlétüket ottani helynevek is bizonyítják. Ennek a kolóniának a vámmentes kereskedelmi jogait IV. Béla 1243-ban kelt oklevelle megerősíti[4].

A középkort követően kisebb szórványban az újkorban is éltek örmények hazánkban, azonban emléküket mára csak néhány örmény eredetű hely- és személynév őrzi.

A tömeges megtelepedés

A hazánkba nagyobb számban a XVII. században érkező örmény bevándorlók a saját hagyományaik szerint (erről a XVIII. század előtti írásos források nincsenek) egyenesen a Bagratida örmény királyi dinasztia (Kr.u. 884-1045) fővárosából, Aniból menekültek. E "metropolisz" a magyar államalapítás idején jelentős nagysággal és fontossággal bírt, a krónikások gyakran "ezertemplomú Ani"-ként emlegették. Ám a Bagratida dinasztia kihalása után először bizánci (1045), majd szeldzsuk török kézre került (1064), ami a lakosság menekülését idézte elő. A mongolok 1236-ban dúlták fel a várost, de a végső pusztulást és a település elnéptelenedését egy földrengés-sorozat okozta 1319-ben. A magyarországi örmény leszármazottak előszeretettel hangsúlyozták, hogy ősük a város módos és művelt rétegeiből kerültek ki, és magukkal hozták könyveiket és kegytárgyaikat.

Ha részletesebben kíván utána olvasni a témának:

<http://www.magyarormeny.hu/index.php?apps=ormenyek&article=26>